

Postopki in meritve za zmanjšanje onesnaževanja zraka in okolja zaradi cestnega prometa

Onesnaževalci okolja vplivajo na spremembo podnebja na globalnem in regionalnem nivoju, na nastanek kislega dežja in lokalno – na pojav smoga. Izpušni plini vsebujejo veliko ogljikovih, dušikovih in žvepovih oksidov ter določene količine trdnih delcev, saj in težkih kovin. Njihova sestava je odvisna od uporabljenega goriva, stopnje izgorevanja in načina delovanja. Emisije škodljivih substanc so odvisne tudi od velikosti in strukture prometa, dinamike vožnje (prost pretok, zastoji), moči izvora in trajanja emisij, starosti in splošnega stanja vozila.

Ukrepi za zaščito okolja so pogosto v konfliktu z drugimi cilji, kot so mobilnost, svoboda ali zmanjšanje stroškov. Zmanjšanje emisij v okolje je kompleksen postopek, ki se izvaja v zakonodajnih, institucionalnih in upravnih okvirjih.

UKREPI ZA ZAŠČITO OKOLJA VKLJUČUJEJO ŠTEVILNE UKREPE:

1. Načrtovanje prometa, ki vključuje zadrževanje prometa izven mestnih središč, spodbujanje manjše uporabe zasebnih vozil za vsakodnevno potovanje in uporabe javnega prometa, nadomeščanje cestnega prometa z železniškim, izboljšanje organizacije transporta ...
2. Obveznost uporabe vozil s katalizatorjem, ki zmanjšuje emisije škodljivih substanc.
3. Uporaba čiste energije in alternativnih goriv, kar vključuje zamenjavo konvencionalnih goriv z biodizelskim gorivom, ki je proizvedeno iz rastlin. Elektromobilnost ponuja možno rešitev problema učinka tople grede, ki ga povzročajo emisije plinov zaradi prometa.
4. Razvoj vozil, ki varčujejo z energijo.
5. Izjeme za uvoz novih vozil in primerno odlaganje starih vozil, saj se del starih vozil pusti na neprimernih mestih, samo določeno število pa gre na odlagališče trdnih odpadkov.
6. Testiranje izpušnih emisij Ottovega in dizelskega motorja, kar pomeni vzpostavitev vozil eko testu med rednimi tehničnimi pregledi.
7. Sistematična omejitev hitrosti avtomobilov.
8. Izobraževanje, ki vključuje ozaveščanje, vsakodnevno snemanje in zbiranje podatkov o kvaliteti zraka ter komunikacija z javnostjo.
9. Možnost uvedbe pristojbin za onesnaževanje zraka; države morajo zagotoviti, da njihova dejanja ne bodo povzročala škode okolju zunaj njihovih meja.

Glavni okoljski problemi so hrup, prah, lokalno onesnaževanje zraka in podzemnih voda, globalno segrevanje, ki ga povzročajo emisije plinov, estetski aspekti cest ali prepletanje z naravnimi in kulturnimi dobrinami. Z večanjem števila vozil se večata poraba goriva in onesnaževanje zraka. Vse to narekuje potrebo po primernih zaščitnih ukrepih, ki bodo izboljšali kvaliteto zraka. Čist zrak in neonesnažena voda sta iz dneva v dan bolj pomembni dobrini, čutimo njuno pomanjkanje. To je danes privedlo k resnejšemu in bolj sistematičnemu pristopu zaščite okolja.

Literatura in viri:

1. https://bib.irb.hr/datoteka/542078.Menadment_cestovnih_mrea.doc
2. http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2009_03_30_658.html
3. <http://climate-adapt.eea.europa.eu/>
4. <http://www.mzoip.hr/hr/klima/zastita-klime.html>